

ВІДГУК
 офіційного опонента, доктора медичних наук,
 професора Венцківської Ірини Борисівни
 на дисертаційну роботу Поліщук Тетяни Павлівни
 «Доброякісна патологія ендометрію в постменопаузальному періоді:
 діагностика та профілактика рецидивів»,
 поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.045
 при Національному університеті охорони здоров'я України
 імені П. Л. Шупика МОЗ України
 на здобуття наукового ступеня доктора філософії
 в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
 (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор, доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика МОЗ України Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації

В умовах сьогодення проблема доброякісної патології ендометрія є однією з найбільш актуальних у сучасній гінекології. Вона посідає друге місце в структурі всіх гінекологічних захворювань після запальних процесів, а в спеціалізованих клініках виходить на перше місце. Частота доброякісної патології ендометрія серед жінок постменопаузального періоду становить від 40 до 70%, що знижує якість їхнього життя і впливає на розвиток патологічного клімактеричного синдрому.

На клінічний перебіг доброякісної патології ендометрія негативно впливають соматичні захворювання: гіпертонічна хвороба, метаболічний синдром, патологія хребта, тиреоїдна дисфункція тощо. Це зумовлює складність ведення пацієнток з доброякісною патологією матки в постменопаузальному періоді і викликає певні труднощі при проведенні лікувально-профілактичних заходів і хірургічного лікування.

У жінок постменопаузального періоду при лікуванні різної генітальної патології не завжди находять широке використання сучасні

ендоскопічні технології, що викликає певні труднощі як в плані своєчасної діагностики, так і у розвитку рецидивів.

Незважаючи на значне число наукових публікацій у даному напрямку, не можна вважати наукове завдання ефективного лікування доброкісної патології ендометрія в постменопаузальному періоді повністю вирішеним, особливо в плані своєчасної діагностики та ефективної профілактики рецидивів.

Дисертаційна робота Поліщук Т.П. присвячена актуальній проблемі гінекології – зниженню частоти рецидивів патологічних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку на основі удосконалення та впровадження алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України.

3. Новизна дослідження одержаних результатів

Наукова новизна відповідає заявленому рівню роботи, викладена доступно і обґрунтовано.

У результаті проведених досліджень встановлено нові аспекти патогенезу доброкісної патології ендометрія у жінок постменопаузального віку, які полягають у тому, що у генезі рецидивів патологічних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку в 90,5% мають місце непрямі, а у 9,5% – прямі ознаки тривалої перsistенції хронічного запалення (периваскулярна лімфо-макрофагальна з домішкою плазмоцитів інфільтрація ендометрія) та порушення диференціювання епітелію залоз ендометрія.

Принципово новими є удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок із доброкісною патологією у жінок постменопаузального віку.

4. Теоретичне значення результатів дослідження

Проведені дослідження дозволяють науково обґрунтувати можливість зниження частоти рецидивів у жінок з патологією ендометрія у постменопаузі та попередження малігнізації.

Поглиблene вивчення імуногістохімічних механізмів рецидиву патології ендометрія у жінок у постменопаузі зможуть дозволити більш ефективно проводити лікувально-профілактичні заходи та попередити малігнізацію даної патології.

5. Практичне значення результатів дослідження

У результаті проведених досліджень вивчено частоту та структуру рецидивів патологічних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку, а також рівень малігнізації. Показано найбільш інформативні методи діагностики доброкісної патології ендометрія у жінок постменопаузального віку крім ультразвукового скринінгу є гістероскопія із подальшим морфологічним дослідженням.

В ході виконання дослідницької роботи в клінічну практику було удосконалено та впроваджено алгоритм діагностичних та лікувально-профілактичних заходів щодо зниження частоти рецидивів та попередження малігнізації доброкісної патології ендометрія у жінок постменопаузального віку невиношування із використанням ендоскопічних втручань та індивідуально направленої гормональної корекції. Для контролю ефективності лікувально-профілактичних заходів найбільш інформативними є імуногістохімічні показники проліферації: Ki-67; bcl-2; Вах та ароматаза цитохрома 450.

6. Ступінь обґрутованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані

автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані в дисертації, одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 144 пацієнтки із доброкісною патологією ендометрія у постменопаузальному віці. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення

Дисертація викладена українською мовою на 144 сторінках комп'ютерного тексту. Дисертація побудована згідно нових вимог та складається із анотації, вступу, аналізу сучасних поглядів на етіопатогенетичні механізми, методи діагностики і тактику лікування доброкісної патології ендометрія у постменопаузальному періоді, глави матеріалів і методів досліджень, розділу власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій і додатків. Дисертація ілюстрована 40 рисунками і 13 таблицями. Список використаних джерел містить 240 літературних посилань кирилицею та латиною і займає 30 сторінок.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми патології ендометрія у жінок постменопаузального віку та можливості зниження частоти рецидивів та профілактики малігнізації.

Другий розділ дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. В розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

Основним розділом роботи є результати власних досліджень (третій розділ). В ньому автор детально провела аналіз морфологічного та імуногістохімічного стану ендометрія у жінок із патологією ендометрія у постменопаузі, продемонструвала клінічну ефективність удосконаленого алгоритму лікувально-профілактичних заходів. Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Поліщук Т.П. провела багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» об'єднано і систематизовано отримані результати дисертаційної роботи, проведений їх порівняльний аналіз, зроблені конкретизуючі висновки та практичні рекомендації.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статис-

тичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Яка екстрагенітальна патологія переважала у жінок із патологією ендометрія у постменопаузі?
2. Який був зв'язок між тривалістю патології ендометрія та частотою рецидивів?
3. Які ехографічні показники є найбільш інформативними ?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 9 робіт, з них 5 статей (одноосібних) у наукових фахових виданнях України відповідно до рекомендованого МОН України переліку, 1 стаття в науковому виданні, що входить до міжнародних наукометрических баз Scopus / Web of Science. Крім того, опубліковані 3 тез доповідей в матеріалах науково-практичних фахових конференцій.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на науково-практичних конференціях: Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України (Київ, 2017-2020 рр.); на науково-практичних семінарах з міжнародною участю «Здоров'я матері, плода та новонародженого в Україні» 21 жовтня 2015 року, м. Київ; «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» 20 квітня 2016 року, м. Київ; «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» 20 жовтня 2016 року, м. Київ.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – Вдовиченком Юрієм Петровичем. Автор самостійно провела патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначила методи дослідження.

Поліщук Т. П. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертizoю.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

В наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної добросесності (академічного plagiatu, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного plagiatu, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеню доктора філософії Поліщук Тетяни Павлівни на тему: «Доброякісна патологія ендометрію в постменопаузальному періоді: діагностика та профілактика рецидивів» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через

програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного plagiatu в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Поліщук Тетяни Павлівни є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики перинатальних ускладнень впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: Київський обласний онкологічний диспансер та Вінницький обласний онкологічний диспансер.

Результати вивчення патогенезу та профілактики рецидивів патології ендометрія у жінок постменопаузального періоду включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, кафедри акушерства та гінекології № 1 Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради

Дисертація Поліщук Тетяни Павлівни на тему «Доброякісна патологія ендометрію в постменопаузальному періоді: діагностика та профілактика рецидивів» відповідає паспорту спеціальності 14.01.01 – акушерство та гінекологія. Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Поліщук Тетяни Павлівни «Доброякісна патологія ендометрію в постменопаузальному періоді: діагностика та профілактика рецидивів», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обґрунтовані

результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання щодо зниження частоти рецидивів патологічних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку на основі удосконалення та впровадження алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем дослідень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Поліщук Тетяни Павлівни «Доброякісна патологія ендометрію в постменопаузальному періоді: діагностика та профілактика рецидивів» повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеню доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, та її автор Поліщук Тетяна Павлівна заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:
зав. кафедри акушерства
та гінекології № 1
Національного медичног
імені О.О. Богомольця
доктор медичних наук пр

І. Б. Венцківська

